

РЕШЕНИЕ

№ 1677

гр. София, 15.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав,
в публично заседание на 22.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилска

при участието на секретаря Макрина Христова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **4109** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 203 от АПК във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.
Образувано е по исковата молба на Л. Й. Д. чрез адв. П. К. (назначена с определение от 22.07.2022 г.) против Администрацията на Министерския съвет. Предявени са субективно съединени иски за имуществени вреди в размер на 504 000 лв. и неимуществени вреди в размер на 527 000 лева (размерът е посочен в допълнителна молба, депозирана по делото на 03.08.2022 г.). Въз основа на депозирана молба, с протоколно определение от 22.02.2023 г., на основание чл. 214 от ГПК във връзка с чл. 144 от АПК, е допуснато увеличение на исковете, като същите следва да се считат предявени както следва: за имуществени вреди 630 960 лева, а за неимуществени вреди - 528 000 лева. Исковата претенция се основава на незаконосъобразно бездействие на служители на Министерския съвет по депозираната жалба от Л. Й. Д. през 2003 г., като не е извършена проверка в Института по български език при Б.. Сочи се, че в резултат на това, ищцата не е допускана до упражняване на професия за период от 22 години. В допълнение към исковата молба от 29.08.2022 г. са изложени доводи по съществуването на спора и са представени писмени доказателства. Претендира се уважаване на предявените иски.

Ответникът Администрацията на Министерския съвет, чрез процесуалния си представител, в депозирания по делото писмен отговор изразява становище за недопустимост, неоснователност и недоказаност на исковите претенции.

Възражението за недопустимост се обосновава с липсата на пасивна материалноправна и процесуалноправна легитимация на ответника. Твърдението за неоснователност на исковите претенции се основава на липсата на противоправно бездействие на ответника, поради липсата на нормативно установено задължение за действие, което да съставлява административна дейност. Моли съда да постанови съдебен акт, с който да остави без разглеждане исковата молба като недопустима и да прекрати производството по делото, алтернативно да отхвърли като неоснователни и недоказани исковите претенции. Подробни съображения в тази насока са изложени в депозираните по делото писмено становище и писмен отговор. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на С. градска прокуратура изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковите претенции по съображения, че в хода на производството не е доказано наличието на сложния фактически състав на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Административен съд София-град, като взе предвид изложеното в исковата молба и представените по делото писмени доказателства, прие за установено от фактическа страна следното:

На 09.06.2003 г. под № 02392 до министър - председателя на Република България е депозирана молба от Л. Й. Д. за промяна в състава и начина на действие на Висшата атестационна комисия и в Закона за научните степени и научните звания. Писмото е изпратено до „Приемна“ на Министъра на образованието и науката и до председателя на Висшата атестационна комисия за становище по предложенията. С писмо № 0103-398/25.09.2003 г., директорът на дирекция „Правна“ на Министерството на образованието и науката е отговорил на Министерския съвет, че с решение постановено по адм.д. № [ЕГН] г. по описа на Върховния административен съд е оставена без разглеждане жалбата на Л. Д., като в мотивите е налице произнасяне по законността на взетите от Научната комисия и Специализирания научен съвет решения. Посочено е, че направените предложения могат да бъдат предмет на обсъждане при изготвяне на проект за нов Закон за научните степени и научните звания. С писмо изх. № ВАК-1237/14.07.2004 г. председателят на Висшата атестационна комисия е уведомил Министерския съвет, че „Под № 662 през 2002 г. във висшата атестационна комисия е заведена процедура по даване на научна степен „доктор на филологическите науки“ на Л. Д. по номенклатурна специалност 05.04.11 „общо и сравнително езикознание /социолингвистика/“. След неуспешно завършила защита пред съответния Специализиран научен съвет на ВАК и положително становище на Научната комисия по филология при ВАК, процедурата е завършила окончателно на 10.10.2002 г., когато с тайно гласуване, в съответствие с чл. 25, ал. 3 от ЗНСЗ, предишният Президиум на ВАК е взел решение да откаже даването на исканата научна степен.“ С писмо от 10.12.2004 г. директорът на дирекция „Правителствена информационна служба“ е информирал Л. Д. за резултата от извършената проверка по депозираната от нея молба. По делото са приложени и последващи молби от Л. Д. до Администрацията на Министерския съвет, по които своевременно са предприемани действия по изпращането им на компетентните органи и институции и информиране на молителя за постъпилите отговори (писмо №20-Л-7/05.11.2021 г. от директора на Института за български език при Б., писмо № 03-08-1579/18.10.2021 г. от директора на дирекция „Защита на правата на пациентите“ при Министерството на здравеопазването и др.).

По делото са приети и депозираните от Института за български език при Б. писмени

доказателства (стр. 193 и сл.)

С писмено становище от пълномощника на ответника по делото са приложени копия от административна преписка №2392/2003 г. и копие от адм. преписка от 2142/2021 г., образувани по жалби/молби на Л. Д. (стр. 279 и сл.)

По делото е изслушано заключение от съдебно-счетоводна експертиза, съгласно което размерът на обезщетението за имуществени вреди за 22 години, изчислено на базата на изискана информация от Б. и утвърдения по категории персонален бюджет за 2022 г., приет с протокол от 33-то заседание на VIII – то Общо събрание на Б. е в размер на 547 536 лв. Обезщетението за неимуществени вреди за 22 години като учен и като гражданин е в размер на 528 000 лв. Според заключението, размерът на обезщетението за имуществени вреди за 22 години на базата на статистическа средна работна заплата за [населено място] е в размер на 630 960 лв.

Въз основа на така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи:

Исковата молба е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА, като подадена от легитимирано за това лице с правен интерес, като защитата по чл. 257 от АПК е безсрочна.

Спазена е разпоредбата на чл. 205 от АПК, съгласно която искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. В случая исковата претенция се основава на незаконъсообразно бездействие на служители в Администрацията на Министерския съвет, поради което пасивно процесуално легитимирана да отговаря по предявените икове с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е Администрацията на Министерския съвет, която съгласно чл. 40, ал. 3 от Закона за администрацията е юридическо лице.

Разгледана по същество исковата молба е НЕОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

В чл. 4 от ЗОДОВ е уреден материално правния режим на отговорността с препращане за неуредените въпроси към граждански закони (§ 1 от ЗР на ЗОДОВ). В този смисъл искът по глава XI от АПК се основава на фактическия състав на непозволеното увреждане и за да възникне право на обезщетение в хипотезата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, е необходимо кумулативното наличие на следните предпоставки:

1. незаконосъобразен акт /отменен по съответния ред, включително нищожен или оттеглен - чл. 204, ал. 3 от АПК/, или незаконосъобразно действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице, при или по повод на административна дейност /което се установява от съда, пред които е предявен искът за обезщетение – чл. 204, ал. 4 от АПК/;

2. вредоносен резултат, реално настъпили за ищеца вреди /имуществени ли неимуществени/;

3. причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие и бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ, Държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо дали са причинени виновно от длъжностното лице. В този смисъл, тъй като отговорността на държавата се характеризира като обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността.

В конкретния случай се претендира, че настъпването на вредите е последица от незаконосъобразно бездействие, предвид което и с оглед разпоредбата на чл. 204, ал. 4

от АПК във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, на първо място съдът следва да установи дали е такова бездействие, което да е незаконосъобразно, и едва след това - дали е причинно следствена връзка между него и настъпилите за ищеца вреди.

Защитата срещу неоснователните бездействия от страна на административен орган се уреждат в глава XV, раздел II на АПК. В хипотезата на чл. 257 от АПК административният орган не изпълнява свое задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Така уреденият правен способ се идентифицира с осъдителен иск, при предявяването на който оспорвания следва да обоснове наличие на задължение за извършване на определени действия от страна на административния орган, произтичащи пряко от нормативен акт, който следва да бъде конкретизиран от оспорвания, като в негова тежест е и установяване на всички факти, от които произтича твърдяното задължение.

В хипотезата на чл. 257 от АПК на оспорване пред съда подлежи неизвършването на действия, които са вменени пряко като задължение за административния орган в закон или подзаконов нормативен акт. Задължението като дължими фактически действие на конкретния административен орган следва да не са абстрактно, а конкретно регламентирани в Конституцията, законите и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да се отграничи кога тяхното изпълнение влече последиците на отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ. В настоящия случай, ищецът конкретизира твърдяното бездействие от страна на Администрацията на Министерския съвет, като липса на предприети действия по депозирана жалба през 2003 г. и неизвършване на проверка в Института по български език при Б..

Настоящият съдебен състав споделя разбирането, че не всяко изпълнение на задължение на административен орган представлява бездействие по смисъла на чл. 257, ал. 1 от АПК, а само неизвършването на фактически действия, при наличието на нормативно установено задължение за извършване на такива. В този смисъл сочените от ищеца действия, които е следвало да бъдат предприети от ответника по депозирана молба през 2003 г. не представляват по същността си фактически действия, а правни действия изразяващи се в извършване на проверка, алтернативно правни действия, които следва да бъдат предприети в процеса упражняване на законодателна инициатива свързана с изменение на действащия към момента Закона за научните степени и научните звания.

Видно от приетите по делото писмени доказателства по депозираната на 09.06.2003 г. под № 02392 до министър - председателя на Република България молба от Л. Й. Д. е извършена проверка, като копие от същата е изпратена на компетентните органи: Министъра на образованието и науката и председателя на Висшата атестационна комисия за становище по предложенията. За резултатите от извършената проверка молителката е уведомена с писмо от 10.12.2004 г. на директорът на дирекция „Правителствена информационна служба“ на Министерския съвет.

За пълнота на изложеното следва да се отбележи, че съдържанието на молба № 2392/09.06.2003 г. я определя като сигнал по смисъла на чл. 107, ал. 4 от АПК в частта ѝ за промяна в състава и начина на действие на Висшата атестационна комисия и като предложение по смисъла на чл. 107, ал. 5 от АПК в частта му относно предложения за промяна в Закона за научните степени и научните звания. Съгласно чл. 114 от АПК, респ. чл. 118 от АПК компетентните органи извършват проверка по депозираните пред тях сигнали и предложения, като за взетите решения се уведомяват сигналподателя/предложителя. Решенията на органите не подлежат на обжалване.

Въз основа на изложеното, настоящият съдебен състав намира, че не е налице твърдяното незаконосъобразно бездействие на Министерския съвет, което да обоснове наличието на първата предпоставка за възникване на правото на обезщетение в хипотезата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Доколкото в настоящото производство по реда на чл. 203, ал. 4 от АПК не се установи твърдяното от ищеца незаконосъобразно бездействие следва да се приеме, че не е налице и пряка причинно следствена връзка между него и настъпването на претендираните имуществени и неимуществени вреди. По изложените съображения настоящият съдебен състав намира за неоснователни предявените от Л. Й. Д. против Администрацията на Министерския съвет искове с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Предвид изхода на спора на ищеца не се дължат разноски в настоящото производство. С оглед волеизявлението на процесуалния представител на ответника за присъждане на разноски, на основание чл. 10, ал. 4 на Администрацията на Министерския съвет следва да се присъдят разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер, определен по Закона за правната помощ. На основание чл. 10, ал. 2 от ЗОДОВ ищецът следва да бъде осъден да заплати и направените в производството разноски за възнаграждение на вещото лице по съдебно-счетоводната експертиза и за държавна такса.

Предвид изложеното и на основание чл. 203 и сл. от АПК във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, Административен съд София-град, Второ отделение, 56-ти състав

РЕШИ:

ОХВЪРЛЯ изцяло предявените от Л. Й. Д. субективно съединени осъдителни искове с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и чл. 86 от ЗЗД против Администрацията на Министерския съвет за присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 630 960 лева и за неимуществени вреди - 528 000 лева. (допуснато изменение на иска с определение от 22.02.2023 г.).

ОСЪЖДА Л. Й. Д. да заплати на Администрацията на Министерския съвет разноски в размер на 100 (сто) лева.

ОСЪЖДА Л. Й. Д. да заплати по сметка на Административен съд София-град разноски за възнаграждение на вещото лице по съдебно-счетоводната експертиза в размер на 300 (триста) лева.

ОСЪЖДА Л. Й. Д. да заплати по сметка на Административен съд София-град разноски за държавна такса в размер на 10 (десет) лева.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: